

**Tɔnɔ kɔlɔ Pooli na pɔpɔni o pa
GALATI TIINƐ tin
Tɔnɔ kɔlɔ Pooli na pɔpɔni o
pa Galati tiinƐ tin na bri
dɔbam kɔlɔ tin mu tuntu**

Pooli pɔpɔni tɔnɔ kuntu o pa We noona balu na wɔ Galati ni tin mu. O deen na kaagi je sim kuntu ni o tɔɔli We kwɛrɛ o bri noona tin, badaara ki ba wɔ-dɔɔba di Zezi. Kuntu kwaga ni, noona badonnɛ di ma daa ba ba bri noona bam ni balu na dai Zwifɛ tin di manɔ si ba se Zwifɛ cullu tum, si baara di go di ba bɛkɛri ni Zwifɛ cullu tum na bri te tin.

Pooli nan vin zaasum dim kuntu, di na dai Zezi Kriki kwɛr-ywɛɲɛ kam tin ɲwaanɔ. O laan ma pɔpɔni si o pa balu maama ya na ywɛri ba tɔɲi vwan zaasum dim kuntu tin, si ba joori ba tɔɲi cɪga cwɛɲɛ kam. O maa bri ni, ku yi ba na ki ba wɔ-dɔɔba di Zezi yi ba na o ɲwɪa kam tin (2:20) mu wɔ wanɔ ku pa ba manɔ lanyɪranɔ We yigɛ ni, si ku dai ba na se cullu tum tin ɲwaanɔ.

Pooli de yigɛ o bri Zezi deen na bɛɲ-o si o taa yi o tuntuɲɔ, di Zezi titi na bri-o o kwɛr-ywɛɲɛ kam te tin. O bri wɔm di Zezi tuntuɲna badaara bam na ki ni daanɔ, si wɔm taa tɔɲi dwi-gɛ tiinɛ tee ni, yi ba se ni o zaasum dim tɔɲi Zezi cɪga kam tin. O wɪ si o jɪɲi ni si o taa yi Zezi tuntuɲɔ We na bɛɲ-o yi ku dai nabiinɛ tin ɲwaanɔ (pɔɔrum 1-2).

O maa ma We twaanu tibu na manɔ ti pupɔnu faɲa faɲa tin o bri ni, n na ki n wu-didɔa di Zezi mu nɔ na vrim, si ku dai n na togi Zwifə bam cullu tim tin nwaanu. Zezi na tigi tɔon-dagara baɲa ni tin, o pe di laan te di titi, di daa ba ta yi cullu gambe (pɔɔrum 3-4).

Tɔnɔ kum tiim jəgə ni, o bri ni di manɔ si di taá nwi ni balu na te ba titi te tin mu. Ku manɔ si di pa We Joro kum vanɔ dibam ku pa dibam nwi-dɔɲa kalu na lana tin, si di taá jigi da-sono (pɔɔrum 5-6).

¹ Amu Pooli wɔlu na yi Zezi Krisi tuntɔɲu tin mu pupɔnu tɔnɔ kuntu. Ku dai nabiinə mu tɔɲi-ni, ku nan dai nɔɔnu mu tiɲi-ni si a taa yi Zezi Krisi tuntɔɲu. Ku yi Zezi Krisi titi mu kuri-ni, didaanu di Ko We dilu na bi-o Di pa o yagi tɔnu tin.

² Di ko-biə balu maama na wu amu tee ni tin di jɔɔni abam balu na yi Zezi kɔgɔ kum wu nɔɔna yi á zɔuri Galati tɔni dim ni tin.

³ Di Ko We di di Yuutu Zezi Krisi wú pa abam yazurə di yu-yonɔ.

⁴ Zezi Krisi nan mu de di Ko We wɔbuɲa na lagi te tin maama yi o se si o ti dibam lwarim nwaanu, si o ma wanu o vri dibam zim lugu baɲa wo-balwaarɔ tim wɔnu.

⁵ Baɲa-We manɔ di zulə mu si ku taa ve maɲa kalu na ba ti tin. Amina.

Kwər-ywəɲə kadoɲ daa tərə ku na dai Zezi kwər-ywəɲə kam yiranu

⁶ Abam na ki te tin nan mu pe amu yira sɔɔri. We de Zezi Krisi nwaanu mu Di kuri abam zaanu

si á taá yi DÍ nɔɔna, yi á laan da á zaŋi á ma á kwaga á ya dɪntɔ, si á daari á se kwɛr-ywɛŋɛ kadoŋ. ⁷ Kɔ yi cɪga mu, kwɛr-ywɛŋɛ kadoŋ daa tɛrɛ, kɔ na dai Zezi kwɛr-ywɛŋɛ kalɔ dí na maŋi dí bri abam tin yɪranɪ. Amɔ nan tagɪ kɔntɔ, bɛŋwaanɪ nɔɔna badaara mu wɔ abam tɪtarɪ nɪ ba na kwaanɪ si ba pipiri Zezi Kriŋi kwɛr-ywɛŋɛ kam, yi ba pai á wɔbɔŋa vugimɔ. ⁸ Nɔɔnɔ nan na tu á te yi o bri abam kwɛr-ywɛŋɛ kadoŋ, yi ka dai Zezi kwɛr-ywɛŋɛ kalɔ dí na maŋi dí bri abam tin, si á yi se kɔntɔ tu. Kɔ na maŋi kɔ yi dɪbam tɪtɪ wɔ nɔɔnɔ, naa kɔ na yi maleka mu zi nuŋi wɛyuu, yi ka na bri abam kwɛr-ywɛŋɛ kadoŋ, Wɛ wó cɔgi kɔ tu. ⁹ Amɔ nan ta wó joori a fɔgi a ta nɪɛɛnɪ dɪbam na maŋi dí ta kulɔ dɪ abam tin. Nɔɔnɔ na bri abam kwɛr-ywɛŋɛ kadoŋ, yi kɔ dai Wɛ kwɛr-ywɛŋɛ kalɔ á na maŋi á se tin, Wɛ wó cɔgi kɔ tu.

¹⁰ A na tagɪ kulɔ tin, kɔ dai nɪ a lagɪ si nabiinɔ mu se nɪ a na kɪ kulɔ tin maŋi, kɔ yi si Wɛ mu se nɪ a na kɪ te tin maŋi. A nan ba lagɪ si a pa nabiinɔ wɔrɔ poli dɪ amɔ. A ya na lagɪ kɔntɔ, a bá wantɪ a taa yi Zezi Kriŋi tintɔŋnɔ.

Kɔ na kɪ te yi Pooli ji Zezi tintɔŋnɔ tin

¹¹ A ko-biɛ-ba, a lagɪ si á lwarɪ nɪ Zezi kwɛr-ywɛŋɛ kalɔ amɔ dɛɛn na tɔɔli a bri abam tin wɔ nuŋi nabiinɔ te. ¹² Kɔ dai nabiinu mu kwe-ka o pa-nɪ si a tɔɔli. Nɔɔn-nɔɔnɔ nan wɔ zaasɪ-nɪ-ka. Kɔ yi Zezi Kriŋi tɪtɪ mu vɪrɪ amɔ o kwɛr-ywɛŋɛ kam.

¹³ Abam maŋi á nɪ amɔ dɛɛn na tɔgi Zwifɔ cullu tɪm cwɛŋɛ kam yi a kɪ te tin. A dɛɛn tiini a

bɛɛsi Zezi nɔɔna bam, yi a ya kwaana si a cɔgi ba kɔgɔ kum maama. ¹⁴ Ku na yi a yuu donnɔ bam wɔni, a dɛɛn sɛ Zwifɛ bam cullu tum a dwɛni ba zanzan, amɔ dɛɛn na kwaani a tɔgi dɛ nabaara bam cwe sim lanyirani tun ɛwaani. ¹⁵ Di kuntu maama, Wɛ ki-ni yu-yoɔo yi Di kuri-ni ku loori ba na wɔ lu-ni tun. Di laan ma bɛɛni-ni si a taa tɔɔi a pa-Di. ¹⁶ Manɔ kalɔ Di wɔbɔɔa na lagi tun mu Di vuri-ni si a lwarɔ Di Bu wɔm, si a daari a tɔɔli o kwɛr-ywɛɔɔ kam a bri dwi-ge tiinɔ. Manɔ kam kuntu ni a wɔ ve a bwe nɔɔn-nɔɔnɔ wɔɔo ka ɛwaani. ¹⁷ Amɔ wɔ ve Zeruzalem si a na balɔ na manɔ ba yi Zezi tintɔɔna ba loori amɔ tun. A nan yɔɔri Arabi mu a vu. Kuntu kwaga ni mu a laan joori a ba Damasi.

¹⁸ Bina yatɔ na kɛ tun, a laan ma zaɔi a vu Zeruzalem si a na Piyɛɛri, si dɛ lwarɔ daani. A ma ki da fugɛ-yanu o tee ni. ¹⁹ Amɔ daa wɔ nɛ Zezi tintɔɔnɔ wɔdɔɔ a wɛli da, ku na dai dɛ Yuutu Zezi nyaani Zaki yirani mu a nɛa.

²⁰ A na pɔpɔni wɛɛnu tɔlɔ maama tun yi cɔga mu. Wɛ ye amɔ wɔ. Ku nan dai vwan mu a fɔga.

²¹ Kuntu kwaga ni, a laan ma zaɔi a tɔli a vu Siiri di Silisi tɔni dɔm. ²² Zezi Kriɔ nɔɔna balɔ na wɔ Zude tɔni dɔm ni tun ya daa ta wɔ nɛ amɔ di ba yi. ²³ Ba nan manɔ ba ni nɔɔna badaara na tɛ amɔ taani ba wɔ: «Nɔɔnɔ wɔlɔ dɛɛn ya na bɛɛsi dibam tun laan mu zagi o kikiɔ, yi o wɔra o tɔɔli Wɛ kwɛr-ywɛɔɔ kam si o pa nɔɔna ba ba sɛ Zezi Kriɔ, yi ku yi Zezi cwɛɔɔ kam kuntu mu o dɛɛn kwaana si o ya cɔgi.»

²⁴ Ba na ni amɔ taani kuntu tun, ku ma pa ba zuli Wɛ lanyirani.

2

Pooli na η̄ōoni dɪ Zezi tɪntɔ̄ɔ̄na badonnə te tɪn

¹ Bɪna fugə yana na kɛ tɪn, amɔ dɪ Banabasɪ ma joori dɪ vu Zeruzalem. A ma ja Titi dɪ a wɛli da. ² Kɔ nan yɪ Wɛ mɔ brɪ-nɪ sɪ a vu dʌanɪ. A ma vu a na balɔ ba na nii nɪ ba yɪ Zezi kɔgɔ kɔm yigə tiinə tɪn. A na nɛ-ba tɪn, amɔ dɪ bantɔ yɪranɪ ma jəni daanɪ dɪ η̄ōoni, sɪ a pa ba lwarɪ kwər-ywə̄ɔ̄ kalɔ a na yəni a brɪ dwi-gɛ tiinə bam tɪn. Bɛ̄ɔ̄waanɪ amɔ ba lagɪ sɪ a na puli a brɪ kwər-ywə̄ɔ̄ kalɔ tɪn dɪ a ta na jɪgɪ kalɔ a brɪ lele tɪn ji kafɛ.

³ Titi wɔlɔ na tɔgɪ dɪ amɔ o vu Zeruzalem tɪn maa yɪ Grɛkɪ tu. Ba nan wɔ fɪ-o ba pa o go nɪ Zwifə bam na goni ba bəkəri te tɪn. ⁴ Nɔ̄ona badaara nan mɔ wɔra ba na paɪ ba yɪ Zezi karabiə yɪ ba yagɪ ba daɪ. Nɔ̄ona bam kuntɔ ya η̄ōgɪ mɔ ba zɔ Zezi kɔgɔ kɔm wɔ, sɪ ba maanɪ dɪbam ba nii dɪ na η̄wɪ dɪ Zezi Krisi yɪ dɪ te dɪ tɪtɪ te tɪn. Ba nan lagɪ sɪ ba pa dɪ joori dɪ ji gambɛ mɔ Zwifə bam cullu tɪn η̄waanɪ. ⁵ Dɪ nan wɔ sɛ-ba dɪ fɪnfɪn dɪ, sɪ ba yɪ wanɪ ba cɔgɪ cɪga kalɔ abam na maɔ̄ɪ á lwarɪ Wɛ kwər-ywə̄ɔ̄ kam wɔnɪ tɪn.

⁶ Amɔ dɛɛn na ve a η̄ōoni dɪ balɔ ba na wɪ ba yɪ Zezi kɔgɔ kɔm yigə tiinə tɪn, ba wɔ nɛ wɔɔo sɪ ba wɛli amɔ zaasɪm dɪm nɪ. Ba nan na sɪnɪ ba yɪ yigə tiinə, naa ba na daɪ dɪ, kɔ daɪ kulɔkulɔ dɪ amɔ, bɛ̄ɔ̄waanɪ Wɛ ba kuri nɔ̄ona daanɪ. ⁷ Bantɔ nan nɛ nɪ Wɛ mɔ sɪnɪ Dɪ kɪ Dɪ kwər-ywə̄ɔ̄ kam amɔ jɪɔ̄a nɪ sɪ a ja vu a brɪ dwi-gɛ tiinə, nɪ Dɪ na kɪ-ka Pɪyɛɛrɪ jɪɔ̄a nɪ sɪ o ma brɪ Zwifə bam te tɪn.

⁸ Bɛ̄ɔ̄waanɪ Wɛ mɔ pɛ Pɪyɛɛrɪ dam sɪ o taa yɪ Zezi

tuntuhnu Zwifə bam ηwaanı. Kɔ nan yɪ dɪntu dɪ mɔ pɛ amɔ dam sɪ a taa yɪ Zezi tuntuhnu dwi-ge tiinə bam ηwaanı. ⁹ Zakı dɪ Pɪyɛɛrɪ dɪ Zan balɔ ba na nii nɪ ba yɪ Zezi kɔgɔ kum dɪdɛɛra tɪn ma lwarɪ nɪ, kɔ yɪ Wɛ mɔ pɛ-nɪ yu-yoŋo sɪ a taa tɔŋɪ tɪtɔŋɪ dɪm kɔntɔ. Kɔntɔ ηwaanı ba ma sɛ sɪ amɔ dɪ Banabasɪ taa tɔŋɪ dɪ ba, yɪ ba ja dɪ ja. Dɪ maama ma sɛ nɪ amɔ dɪ Banabasɪ maŋɪ sɪ dɪ vu dwi-ge tiinə bam te mɔ dɪ brɪ-ba Wɛ kwɛr-ywɛŋə kam, sɪ bantɔ dɪ maŋɪ Zwifə bam tee nɪ ba brɪ-ka. ¹⁰ Woŋo dɪdɔa yɪranɪ mɔ ba loori dɪbam, sɪ dɪ yɪ swe kɔ ni nɪ. Kɔ yɪ sɪ dɪ guli dɪ zəni yinigə tiinə balɔ na wɔ ba kɔgɔ kum wɔnɪ Zeruzalem nɪ tɪn. Mɔ woŋo kɔlɔ a na tiini a kwaanı a kɪa.

Pooli na brɪ nɪ Pɪyɛɛrɪ kɪ kɔ wɔ maŋɪ te tɪn

¹¹ Kɔ daari maŋa kalɔ Pɪyɛɛrɪ dɛɛn na tu o wɔ Antɔsɪ nɪ tɪn, mɔ amɔ kaan-o jaja, sɪ a brɪ-o nɪ o wɔ kɪ cɪga. ¹² Bɛŋwaanı, o na yɪ Antɔsɪ tɪn, o yəni o tɔgɪ o dɪ dɪ dwi-ge tiinə mɔ. Kɔ daari, nɔɔna badonnə na nuŋɪ Zakı-ba te ba ba dɔanɪ tɪn, Pɪyɛɛrɪ laan pipiri o wɔbɔŋa yɪ o vɪn sɪ o taa tɔgɪ o dɪ dɪ dwi-ge tiinə bam. O pɔɔrɪ o tɪtɪ kɔntɔ, bɛŋwaanı o kwarɪ balɔ na brɪ nɪ wɔlɔ maama na tɔgɪ Wɛ cwɛŋə tɪn maŋɪ sɪ o go nɪ Zwifə bam na goni ba bəkəri te tɪn. ¹³ Zwifə balɔ na tu ba sɛ Zezi tɪn badaara dɪ ma ji pipiri-nyuna nɪ Pɪyɛɛrɪ na kɪ te tɪn, yɪ Banabasɪ dɪ yaɣɪ o tɪtɪ o pa ba ja-o ba zɔ ba pipirim dɪm wɔnɪ. ¹⁴ Kɔntɔ mɔ a nɛ nɪ ba daa ba tɔgɪ cɪga kalɔ Wɛ kwɛr-ywɛŋə kam na brɪ tɪn. A laan ma zɪgɪ ba maama yigə nɪ, yɪ a ta dɪ Pɪyɛɛrɪ a wɪ: «Nmɔ yɪ Zwifu mɔ, yɪ n kɪ nɪ n yɪ dwi-ge tu mɔ te yɪ n daa ba tɔgɪ Zwifə cullu

tım. Bεε nan mυ yı n laan lagı sı n fun dwi-ge tiinə bam sı ba se Zwifə bam cullu tım?»

¹⁵ Kυ yı cıga mυ, dıbam yı Zwifə bam tıtı dwi mυ, sı dı dai dwi-ge tiinə balυ na yəri Wε cullu tım tın. ¹⁶ Dı kυ dı, dıbam laan tu dı lwarı nı nɔɔnυ wó na cıga Wε tee nı mυ dı o na kı o wυ-dıdυa dı Zezi Krisi yıranı, sı kυ dai nı o na se cullu tılb Wε na pε Zwifə bam tın ηwaanı. Kuntυ tın, dı tu dı kı dı wυ-dıdυa dı Zezi Krisi sı kυ pa dı na cıga mυ Wε tee nı, beηwaanı kυ pυpυnı kυ wı: «Nɔɔn-nɔɔnυ bá wanı o na cıga Wε tee nı Dı cullu tım seem ηwaanı.»

¹⁷ Dıbam balυ na ηwı dı Zezi Krisi tın jıgı tına nı dı wó na cıga Wε tee nı. Kυ nan ya na yı cıga nı dıbam balυ na ba tɔgı Zwifə bam cullu tım tın yı nɔn-balwaarυ mυ Wε yigə nı, kυ brı nı Zezi tıtı mυ ganı dıbam sı dı tısi na? Aye. Kυ dai kuntυ. ¹⁸ Amυ nan na joori a pipiri a se Zwifə cullu tım a ya na maηı a yagı tı tɔgım tın, kυ brı nı a yı nɔɔnυ wυlb na kı o cɔgı cullu tım tın mυ. ¹⁹ Wε cullu tım tıtı mυ brı nı amυ nyı dı nɔɔnυ wυlb na tıgı tın mυ te, tı nan daa ba jıgı dam amυ baηa nı Zezi na vrı-nı tın ηwaanı. Kυ nan kı kuntυ, sı kυ pa a taa ηwı Wε ηwaanı mυ. ²⁰ Ba dεen na pagı Zezi Krisi tυbn-dagara baηa nı tın, kυ nyı dı amυ tɔgı dıd-o mυ a tı. Kυ daa dai amυ tıtı mυ ηwı, kυ yı Zezi Krisi mυ ηwı a wɔnı. A na jıgı ηwıa kalυ lele kuntυ lυgυ baηa nı tın, kυ yı a na kı a wυ-dıdυa dı Wε Bu Zezi tın ηwaanı mυ. Wuntυ mυ soe amυ, yı o se o tı amυ ηwaanı. ²¹ A bá se sı a vın Wε pεeri dılb Dı na pε-nı zaanı tın. Nɔɔnυ ya na wó wanı o na

cıga Wε tee ni o na tɔgi DI cullu tum tun ηwaanı, ku brı ni Zezi Kriſi tıbnı dım ya yı kafe mu.

3

Dı na kı dı wu-dıdva dı Zezi mu dı wó na cıga Wε tee ni

¹ Abam Galatı tiinə-ba, á kikiə nyı dı ba tulimi abam mu ba pa á swan daa tərə te. Ba dɛɛn tɔɔɔ ba brı abam jaja ku na kı te yı Zezi Kriſi tı tıbn-dagara kam baŋa ni tın. ² A nan laɣı a bwe abam woŋo dıdva yıranı mu a nii. Abam dɛɛn na jonı Wε Joro kım yı ku wu á wɔnı tın, ku yı á tıtıŋa na tɔgi cullu tum tun ηwaanı mu na? Awo. Ku yı á na ni Wε kwər-ywəŋə kam yı á se tın ηwaanı mu. ³ Bɛɛ mu yı á ba jıɣı swan kuntu? Abam na puli á tɔgi Zezi dı Wε Joro kım dam tın, á laan laɣı sı á pipiri á da-o dı á tıtı dam mu á vu á guri na? ⁴ Wənu tıɔ maama na kı abam tıtarı ni tın wó ji kafe mu na? Aye. Amu buŋı ni tı bá ji kafe. ⁵ Wε na pɛ abam DI Joro kım yı DI daarı DI kı wo-kınkagıla abam tıtarı ni tın, DI kı kuntu abam tıtıŋa na tɔgi cullu tum tun ηwaanı mu na? Aye. Ku yı á na ni Wε kwər-ywəŋə kam yı á kı á wu-dıdva dı Zezi tın ηwaanı mu.

⁶ Kuntu mu ku pıpıni Wε tɔnɔ kım wɔnı ku wı: Abraham kı o wu-dıdva dı Wε, yı Wε pa o na cıga ku ηwaanı. ⁷ Kuntu mu wó pa á lwarı ni Abraham dwi tiinə cıga cıga yı balı na kı ba wu-dıdva dı Wε tın mu. ⁸ Faŋa faŋa tın ku maŋı ku pıpıni Wε tɔnɔ kım wɔnı ku wı: Wε wó pa dwi-gɛ tiinə dı na cıga DI tee ni, dı ba na kı ba wu-dıdva dı DI tın ηwaanı. Mu ku kuri Wε dɛ

yigə DI ta DI kwər-ywəŋə kam dı Abraham Dİ wı: «Amu wó ta nmu ŋwaanı mu a kɪ lɔgɔ baŋa dwi maama lanyıranı.» ⁹ Kuntu tın, balu maama dı na kɪ ba wu-dıdɔa dı Wε nı Abraham dεen na kɪ o wu-dıdɔa dı Dİ te tın, Wε dı wó kɪ-ba lanyıranı.

¹⁰ Ku daarı balu na tıgı cullu tım sı ba ma na cıga Wε tee nı tın wó na cɔgım. Beŋwaanı ku pɔpɔnı Wε tɔnɔ kım wɔnı ku wı: «Wulu maama na wu tɔgı kulɔ maama na pɔpɔnı ku kɪ Wε cullu tɔnɔ kım wɔnı tın, Wε wó cɔgı kuntu tu.»

¹¹ Dı nan ye lanyıranı nı, nɔɔn-nɔɔnu bá na cıga Wε tee nı dı o na tɔgı cullu tım tın ŋwaanı. Ku nan pɔpɔnı ku wı: «Wulu na jıgı cıga Wε tee nı tın mu yı wulu na kɪ o wu-dıdɔa dı Dİ tın, oó na ŋwıa cıga cıga.» ¹² Nɔɔnu na tɔgı cullu tım ku dai nı o kɪ o wu-dıdɔa dı Wε, nı ku na pɔpɔnı ku wı: «Wulu na kɪ Wε cullu tım na brı te tın wó na ŋwıa ku ŋwaanı.»

¹³ Dıbam nan na wu kɪ kulɔ maama Wε cullu tım na brı tın, dı maŋı sı dı na cɔgım mu. Zezi Krisi nan mu tıgı tɔbɔn-dagara kam baŋa nı o ma lı dıbam cɔgım dım kuntu wɔnı. Wε ma pa Zezi læni dıbam yuu nı o na cɔgım dılu dıbam ya na maŋı sı dı na tın. Ku yı nı ku na pɔpɔnı ku wı: «Wulu maama ba na gɔ ba læ daa yuu nı tın, Wε mu cɔgı kuntu tu.» ¹⁴ Zezi Krisi dεen se o tı kuntu doŋ mu, sı ku wanı ku pa Wε kɪ dwi-ge tiinə dı lanyıranı, nı Dİ dεen na goni ni dı Abraham te tın. Kuntu ŋwaanı dıbam wó wanı dı jonjı Wε Joro kım, nı Dİ na goni ni sı Dİ pa dıbam te tın, dı na kɪ dı wu-dıdɔa dı Dİ tın ŋwaanı.

We na goni ni DI pa Abraham te tin

¹⁵ A ko-biə-ba, a lagɪ a ma lɔɔ baŋa woŋo mu a ma bri abam We cɪga kam na yɪ te tin. Nɔɔna bale na kɪ ni dɪdɔa ba go ni ba pa daani woŋo baŋa ni, nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wani o cɔɔɪ ba ni dɪm kuntu, naa o kɪ woŋo kudonɔ o daa wɛli da. ¹⁶ We dɛen na goni ni dɪ Abraham tin, kɪ yɪ dɪ o naa kum dɪ mu. Kɪ na pɔpɔni te tin, kɪ wɔ tagɪ ni o naarɔ. Kɪ pɔpɔni kɪ wɪ o naa mu. Kɪ bri ni kɪ yɪ nɔɔnɔ dɪdɔa taani mu, yɪ o naa kum kuntu mu yɪ Zezi Krisi. ¹⁷ Kɪlɔ amɔ na lagɪ a ta tin mu yɪ sɪ, We dɛen goni ni dɪ Abraham, yɪ kuntu kwaga ni, bɪna biə yana dɪ fiintɔ (430) laan na kɛ tin, DI daa ma kwe DI cullu tɪm DI pa Zwifə bam. We cullu tɪm kuntu nan bá wani tɪ cɔɔɪ ni dɪlɔ DI ya na maŋɪ DI go dɪ Abraham tin. Tɪ bá wani tɪ pa DI ni-gonim dɪm ji kafe. ¹⁸ We ya na pɛ nɔɔna DI pɛeri dɪm ba na tɔɔɪ DI cullu tɪm tin ŋwaani mu, DI ni-gonim dɪm ya daa ba jɔɔɪ kuri. Dɪ nan ye ni, We pɛ Abraham DI pɛeri dɪm DI na goni ni dɪd-o tin ŋwaani mu.

We cullu tɪm kuri na yɪ te tin

¹⁹ Kɪ nan na yɪ kuntu, beŋwaani mu yɪ We kwe DI cullu tɪm DI pa Zwifə bam? DI kwe-tɪ DI wɛli DI ni-gonim dɪm ni, sɪ kɪ wani kɪ pa dɪ lwarɪ kɪlɔ na yɪ lwarɪm tin mu. DI cullu tɪm dɛen maŋɪ sɪ tɪ taa wɔra, sɪ kɪ vu kɪ yɪ maŋa kam Abraham naa kum na wɔ ba lɔɔ baŋa tin mu. Wɔntɔ mu yɪ wɔlɔ We na goni DI ni dɪm o ŋwaani tin. We dɛen tɔɔɪ DI malesi sɪm jɪŋa mu DI kwe DI cullu tɪm DI pa DI nɔɔna bam, yɪ yiginu dɛen mu wɔ bantu dɪ We titari ni.

²⁰ Yiginu na wɔ nɔɔna bale titari ni, o ba wɔra nɔɔnɔ didɔa n̄waani, We nan yi didɔa mu. DI na goni DI ni dɔ Abraham tun, DI yɔɔri DI n̄ɔɔni dɔ Abraham titi mu.

²¹ Kuntɔ maama nan bri ni We cullu tum waru ti manɔ dɔ DI ni-gonim dum mu na? Awo, ku dau kuntɔ. Cullu tɔrɔ ti na wɔ wani ti pa nɔɔna na n̄wɔa We tee ni. Cullu tintɔ donɔ ya na wɔra, ti ya wɔ wani ti pa nɔɔna na cɔga We tee ni. ²² We tɔnɔ kum nan bri dɔbam ni nabiinɔ maama wɔ lwarim dam kuri ni mu. Kuntɔ, ku yi balɔ na ki ba wɔ-didɔa dɔ Zezi Kresi tun yiranu mu wɔ jɔni pɛeri dɔlɔ We na goni ni si DI pa balɔ na jigi wɔ-didɔa dɔ DI tun. ²³ Ku daari, ku na wɔ loori si Zezi ba si dɔ ki dɔ wɔ-didɔa did-o tun, dɔbam dɛɛn nyi ni dɔ wɔ pɔna digɔ ni mu te, cullu tum na cɔji dɔbam tun n̄waani, yi ku vu ku yi manɔ kalɔ We na yiri dɔbam dɔ na ki dɔ wɔ-didɔa dɔ DI te tun. ²⁴ Kuntɔ mu cullu tum dɛɛn jigi dɔbam ti kweɔ, si ku vu ku yi manɔ kam dɔ na lwaru Zezi Kresi tun, si dɔ laan na cɔga We tee ni dɔ na ki dɔ wɔ-didɔa did-o tun n̄waani. ²⁵ Dɔbam laan nan na ki dɔ wɔ-didɔa dɔ Zezi tun, woɔo daa tɔrɔ ku na wɔ ta te dɔbam.

²⁶ Abam na n̄wɔ dɔ Zezi Kresi tun, á maama yi We biɔ mu á na ki á wɔ-didɔa dɔ DI tun n̄waani.

²⁷ Abam wɔlɔ maama ba na miis-o na wonu tun laan n̄wɔ dɔ Zezi Kresi mu, yi o nyi dɔ Zezi titi mu te. ²⁸ Kuntɔ tun, kampwara daa tɔri Zwifu dɔ dwi-gɛ tu laɔa ni. Kampwara nan ta tɔri gambaa dɔ wɔlɔ na te o titi tun laɔa ni. Kampwara nan tɔri baaru dɔ kaanu laɔa ni dɔ. Abam na n̄wɔ dɔ Zezi Kresi tun, á maama yi woɔo didɔa mu.

29 Abam na yı Zezi Krisi nɔɔna tın, kɔ pɛ á tɔgı á yı Abraham naaru mu, yı á wó jɔŋi pɛɛrı dılu Wɛ na goni ni sı Dı pa Abraham naaru tım tın.

4

1-2 Kɔlu amu na lagı a ta tın, kɔ nyı dı bu na wó ba o jɔŋi o ko sɔŋɔ o taa te te tın mu. Wɔntu ta na yı bu maŋa kalu tın, nɔɔna mu yɛni ba nii o baŋa nı, o ta ba te o tıti, yı ba nan ye nı wɔntu mu wó ba o taa te o ko wum wɛnu tım maama. O na yı bu kuntu tın, nɔɔna mu wɔra ba na nii o wɛnu tım baŋa nı ba pa-o, sı kɔ taa ve maŋa kam o ko wum na pɛ ni sı o taa te o wɛnu tım tın. 3 Kɔ nan yı bıdwı mu dı dıbam dı. Dı dɛɛn ta na wu lwarı Wɛ cıga kam na yı te tın, lɔgɔ baŋa wo-yɔɔru mu te dıbam nı dı yı gambe mu te. 4 Kɔ daarı, maŋa kam dı Ko Wɛ na lagı tın na sıni ka yı tın, Dı tɔŋı Dı tıti Bu mu yı o ba lɔgɔ baŋa. O na tu tın, kɔ yı kaanı mu lɔg-o, yı o ba o sɛ o tɔgı Wɛ cullu tım, 5 sı o wantı o vrı nɔɔna balu cullu tım na te tın. O ma ŋwı dı lwarım jını sı kɔ pa dı wantı dı ji Wɛ biə. 6 Á nan na sıni á ji Wɛ biə tın, Dı laan tɔŋı Dı Bu wum Joro mu sı kɔ ba kɔ taa wu á bıcara nı, yı kɔ paı dı bə Wɛ nı dı Ko Baba. 7 Kuntu maa brı nı dı daa daı gambe, sı dı laan yı Wɛ biə mu. Dı nan na yı Wɛ biə kuntu tın, Wɛ wó pa dı taá te wo-laaru tılu maama Dı na tiŋi sı Dı pa Dı biə bam tın.

Pooli na jıgı liə Galatı tiınə bam ŋwaanı te tın

8 Faŋa faŋa tın, abam dɛɛn ya yəri Wɛ, yı á pa lɔgɔ baŋa wo-yɔɔru te abam nı á yı gambe mu te. Abam dɛɛn paı tı yı wa mu, yı tı yagı tı daı

kuɓkuɓu. ⁹ Ku daari lele kuntu abam laan tu á lwarɩ Wε. Ku nan na yi cɩga, Wε lwarɩ abam. Bεε nan mu yi á laan buɗɩ sɩ á daa joori á taá zuli lɔgu baɗa wo-yɔɔru tɩɩ na ba jɩgi dam yi tɩ ba jɩgi kuri dɩ tɩn? Bɛɗwaanɩ mu á lagɩ sɩ á joori á ba á taá yi tɩ gambe? ¹⁰ Abam yɛni á kuri da yadonnə sɩ á taá zuli-ya, dɩ canɩ sɩdonnə dɩ mɩmε sɩdonnə bɩnɩ wɔnɩ dɩ bɩna yadonnə dɩ. ¹¹ Amu jɩgi liə mu abam ɗwaanɩ, sɩ dɛdoɗ amu tɩtɩɗa yam maama a na tɩɗɩ abam tee nɩ tɩn wú ji kafe.

¹² A ko-biə-ba, a loori abam sɩ á taá lwəni amu á tɔgi Wε nɩ amu na tɔgi-DI te tɩn, bɛɗwaanɩ amu dɩ yi nɩ abam na yi te tɩn mu. A dɛɛn na wɔ abam tee nɩ tɩn, á wɔ kɩ-nɩ kuɓkuɓu á cɔgi.

¹³ Á wú wanɩ á guli nɩ, ku yi amu yawɩɩ kum ɗwaanɩ mu pε a maɗɩ abam tee nɩ a puli a tɔɔɩ Wε kwər-ywəɗə kam a bri abam. ¹⁴ Dɩ kuntu dɩ, a yawɩɩ kum na tiini ku yaari abam te tɩn, á wɔ sε sɩ á yáali-nɩ, á nan wɔ yagi-nɩ. Abam nan kɩ-nɩ lanyɩranɩ nɩ Wε maleka mu te, yi á jɔɗi-nɩ lanyɩranɩ nɩ Zezi Krisi tɩtɩ mu te. ¹⁵ Abam dɛɛn jɩgi wɔpɔlo dɩ amu. A ye lanyɩranɩ nɩ, á na jɩgi wɔpɔlo dɩ amu te tɩn, á ya na wai á yiə tɩtɩ dɩ á lənə, á ya wú ləni-ya á pa-nɩ. Bεε nan mu kɩa yi á wɔpɔlo kum kuntu je? ¹⁶ Amu nan na tagɩ cɩga dɩ abam tɩn laan mu pε a ji á dɔm na?

¹⁷ Ku nan na yi nɔɔna balu na pipiri Wε cɩga kam yi a maɗɩ a ta ba taanɩ tɩn, bantɩ kwaanɩ sɩ ba pa á wɔbuɗa taa tɔgi-ba mu, yi ku nan ba zəni abam. Ba lagɩ sɩ ba cɔgi amu dɩ abam mu daanɩ, sɩ á daari á taá tɔgi bantɩ. ¹⁸ Nɔɔnu na kwaanɩ o tɔgi wɔɩ na tɔgi cɩga lanyɩranɩ tɩn kwaga, kuntu

lana. Ku lana si á taá tɔg-o kuntu maɲa maama mu, si ku wɔ maɲi si ku taa yi maɲa kalɔ yiranu amu na wó ta wɔ abam tee ni tin.

¹⁹ A biə-ba, amu daa ta tiini a jigi yaara abam ɲwaanɩ, ni kaanɩ na vri pugə te tin mu. Amu nan wó ta jigi liə kuntu di abam, si ku vu ku yi maɲa kam á na wó ta ɲwi ni Zezi Krisi na lagu te tin. ²⁰ Amu ya tiini a lagu si a taa wɔ abam tee ni mu lele kuntu, si a wanɩ a fɔgi a ɲɔɔnɩ wəənu tum kuntu a bri abam, si ku zəni abam. Beɲwaanɩ amu daa yəri kulɔ a na wó ta a bri abam tin.

Agaari di Sara mɩmaɲa yam na bri dibam kulɔ tin

²¹ Abam balɔ na lagu si á sɛ Wɛ cullu tum, á daa ta wɔ lwarɩ Wɛ cullu tɔnɔ kum na bri te tin. ²² Wɛ tɔnɔ kum bri dibam ni dí nabaaru Abraham deen jigi bəkəri sile mu. O lugi didua kam di gamba-kana na wɔ o sɔɲɔ ni tin. Ku daari o titi kaanɩ wɔm di ma lɔ bəkərə o wəli da. O titi kaanɩ wɔm yiri mu Sara, ku daari wɔlɔ na yi gambaa tin yiri mu Agaari. ²³ Bəkərə kalɔ gamba-kana kam na lugi tin lɔra kam de nabiinə lɔra cwəɲə na yi te tin mu. Ku daari bəkərə kalɔ o titi kaanɩ wɔm na lugi tin, ku yi Wɛ na goni ni DI pa-o ni oó lɔ tin ɲwaanɩ mu o luga. ²⁴ Ku maa yi nyinyugɔ mu di kaana bam kuntu bale, si ku bri dibam cwe sile tɔgim na yi te tin. Kaana bale bam kuntu ta bri dibam Wɛ na goni DI ni DI pa DI nɔɔna bam kuni bile te tin mu. Agaari mu nyi di cullu tɩlɔ Wɛ na pɛ Zwifə bam Sinayi piu kum yuu ni tin. Balɔ na tɔgi cullu tum kuntu tin nyi di gambe mu, ni Agaari di o biə na yi gambe

te tɪn. ²⁵ Agaari mu nyɪ dɪ Sinayi piu kum, ku na wɔ Arabi ni tɪn. Zwifə bam dɪ nan tɔgi cullu tɪlɔ We na pɛ dʌani tɪn mu. Kuntɔ tɪn, Zeruzalem na wɔra zɪm dɪ ku nɔn-biə bam maama tɪn, ba dɪ yi gambe mu, cullu tɪm na te-ba tɪn ŋwaani.

²⁶ Ku nan na yi We titɪ tɪv Zeruzalem kulɔ na wɔ weyuu ni tɪn, kuntɔ yi tɪv kulɔ dɪbam na yi ku nɔn-biə tɪn mu. Ku maa nyɪ dɪ dɪbam nu wɔlɔ na lɔgi dɪbam yi dɪ dai gambe, ni Sara deen na lɔgi o bu wɔm yi o dai gambaa te tɪn. ²⁷ Ku pɔpɔni We tɔnɔ kum wɔni ku wɪ:

«Nmɔ wɔlɔ na yi ka-dɔgɔ yi n wɔ jaani pugə n
lɔ tɪn,

ta n kɪ wɔpolo sɪ n ta n caka,

nmɔ na wɔ dɪ ywəni tɪn ŋwaani.

Beŋwaani kaani wɔlɔ barɔ ya na yag-o tɪn laan
wɔ ba o taa jigi biə zanzan o dwəni kaani
wɔlɔ na jigi barɔ tɪn.»

²⁸ A ko-biə-ba, ku na yi abam, á laan jigi We titɪ biə mu Dɪ ni-gonim dɪm ŋwaani, nɪneeni Sara bu Yizaki lɔra kam na de te tɪn. ²⁹ Faŋa faŋa tɪn, Abraham bu wɔlɔ lɔra kam na de nabiinə lɔra na tɔgi te tɪn mu beesi o bu wɔlɔ lɔra na tɔgi We Joro kum wɔbɔŋa na yi te tɪn. Dɪ zɪm maama dɪ, We titɪ biə bam ta nai beesa kuntɔ doŋ mu. ³⁰ We tɔnɔ kum nan bri dɪbam ku wɪ: «Zəli kaani wɔlɔ na yi gambaa tɪn dɪ o bu wɔm, sɪ ba nunɪ n sɔŋɔ ni. Beŋwaani ku wɔ manɪ sɪ bu wɔm kuntɔ tɔgi dɪ n titɪ kaani wɔm bu wɔm o taa te nmɔ wənu tɪm.»

³¹ Kuntɔ, a ko-biə-ba, dɪ na yi We biə tɪn, ku bri ni dɪ yi Abraham titɪ kaani wɔm biə mu, yi dɪ te dɪ titɪ, sɪ dɪ dai gambaa kam biə.

5

Zezi Krisi na lagı sı dí taá te dí titı te tın

¹ Zezi Krisi na vrı dıbam o yagı tın, kú yı sı dí taá te dí titı mv. Kúntv ıwaanı á fəgı á cı á titı, sı á daa yı se á təgı cwəŋə kalv na wó pa á joori á ji gambe tın.

² Nan cəgi-na amv Pooli na lagı a ta kulv dı abam tın. Abam na se sı ba go abam nı Zwifə bam cullu tım na brı sı ba go ba bəkəri te tın, á daa ba jıgı nyöörı Zezi Krisi tee nı. ³ A ta lagı a ta a brı abam jaja nı, abam wolv maama na se sı ba go-o tın, kúntv tu manı sı o se Zwifə bam cullu tım maama mv. ⁴ Abam balv na bəŋı sı á na cıga We tee nı cullu tım təgım ıwaanı tın, abam pöörı mv dı Zezi Krisi, yı o zaanı dım daa təri á tee nı.

⁵ Kú daarı We Joro kım nan wv dıbam balv na kı dí wv-dıdva dı Zezi tın tee nı, yı dí jıgı tına lanyıranı nı dí wó na cıga We tee nı. ⁶ Dí na ıwı dı Zezi Krisi tın, dí na goni dí bəkəri naa dí zı wv goni dı, kú dai kulvkvlv. Wəŋo kulv nan na jıgı kuri tın mv yı sı dí taá jıgı wv-dıdva dı Zezi, sı kú pa dí taá soe daanı lanyıranı.

⁷ Abam deen yöörı á təgı We cwəŋə lanyıranı mv. Wöw nan mv cıgı á cwəŋə sı á daa yı se We cıga kam? ⁸ Wolv na brı abam kúntv tın, kú dai We dılv na bəŋı abam sı á taá təgı-Dı tın. ⁹ Kú nyı nı dí na yəni dí te te dí wı: «Dabılı fınfıtn na wv dıpe mun-leeri wvni, kúv pa dı maama fılv mv.» ¹⁰ Dıbam maama na ıwı dı dí Yuutu Zezi Krisi tın, amv ye nı dí wó ta jıgı wvbəŋ-dıdva mv. Wolv nan na jıgı abam wvbəŋa o

vugimi tɪn, Wɛ wó cɔgi kuntu tu o kəm-balɔɔ kum ɲwaanɪ, dɪ o na maɲɪ o yɪ te dɪ.

¹¹ A ko-biə-ba, amɔ ba bri nɪ, nɔɔnɔ na tɔgi Wɛ, o maɲɪ sɪ o go. A ya na bri kuntu doɲ, nɔɔna bá bɛɛsɪ-nɪ a zaasɪm dɪm ɲwaanɪ, bɛɲwaanɪ a na bri Zezi na tɪgi te tɔun-dagara kam baɲa nɪ tɪn ya bá ta yɪ ta-lɔɲɔ dɪ nɔɔna. ¹² Amɔ nan na buɲɪ te tɪn, kɔ yaá ta lana sɪ balɔ na jɪgi abam ba yaara dɪ gwɛɲɔ kam tɪn ɛ ba lwɪ ba tɪtɪ ba wɛli da, sɪ kɔ ta dɪ ba bəkəri gonim yɪranɪ.

¹³ A ko-biə-ba, Wɛ na bəɲɪ abam sɪ á taá tɔgi-Dɪ tɪn, kɔ yɪ sɪ á laan taá te á tɪtɪ mɔ. Á nan na sɪnɪ á te á tɪtɪ kuntu tɪn, kɔ dɪ nɪ á wó ta kɪ wo-yɔɔɔɔ tɪɔ maama á wɔbuɲa na lagɪ tɪn. Á nan taá tiini á zəni daanɪ dɪ sono. ¹⁴ Bɛɲwaanɪ Wɛ niə yam maama bri woɲo didɔa mɔ, nɪ nɔɔnɔ maɲɪ sɪ o taa soe o doɲ nɪ o na soe o tɪtɪ te tɪn. ¹⁵ Abam nan na jɪgi daanɪ nɪ vara na yəni ba jɪgi daanɪ yɪ ba dɔnɪ daanɪ te tɪn, á taá ye sɪ á wó ba á cɔgi daanɪ didɔa didɔa á ti.

Wɛ Joro kum na pai dí tɔgi cwɛɲɔ kalɔ tɪn

¹⁶ Nan cəgi-na kɔɔ kum a na lagɪ a ta tɪn. Pa-na Wɛ Joro kum taa vai abam á ɲwɪa maama wɔnɪ, sɪ á yɪ taá sɛ á tɔgi wo-yɔɔɔɔ tɪɔ á fra na zɔɔɔɔ tɪn. ¹⁷ Bɛɲwaanɪ nabiinə wɔbuɲa na lagɪ kɔɔ tɪn ba jɪgi fra dɪ Wɛ Joro kum. Wɛ Joro kum dɪ fra na zɔɔɔɔ kɔɔ tɪn dɪ nan ba jɪgi fra dɪ nabiinə. Kɔ maa bri nɪ wəənu tɪm kuntu tile wɔbuɲa warɪ ya maɲɪ daanɪ. Kɔ ma pa á daa warɪ á wɔbuɲa wəənu á kɪ. ¹⁸ Wɛ Joro kum nan na vanɪ abam, cullu tɪm daa wɔ maɲɪ sɪ tɪ taa te abam.

¹⁹ Nabiinə wəbunja na lagɪ sɪ ba taa kɪ wəənu tɪlɔ tɪn mu tɪntɔ, tɪ yɪ jaja mu: kɔ yɪ boorim dwi maama, dɪ wo-digiru tɪtɔnɔ, dɪ wo-zɔɔna kənə dwi maama, ²⁰ dɪ jwənə kaanɪm, dɪ liri dim, dɪ ka culi daanɪ, dɪ ka ja daanɪ, dɪ wɔ-gɔɔ, dɪ ban-zɔŋɔ, dɪ ka beeri ka yɪratɔ zənə, dɪ ka yɪ sɛ daanɪ, dɪ ka pɔɔri daanɪ, ²¹ dɪ wo-swənə, dɪ sa-nyɔri, dɪ nɔn-kwəlɪm, dɪ ka kɪ wo-yɔɔrɔ tɪdonnə. A nan ta wɔ́ fɔgɪ a kaanɪ abam a wəli da nɪ, balɔ na yəni ba kɪ wəənu tɪm kɔntɔ dwi tɪn, ba bá tɔgɪ ba zɔ Wɛ paari dɪm wɔnɪ.

²² Kɔ daari Wɛ Joro kɔm na paɪ nɔɔna yɪ te tɪn mu tɪntɔ: Kɔ paɪ nɔɔna jɪgɪ sono mu, dɪ wɔpolo, dɪ wɔ-zuru, dɪ ban-pɔnɔ, dɪ da-zulə, dɪ lanyɪranɪ kəm, dɪ cɪga tɔgɪm, ²³ dɪ wɔ-bono, dɪ ka ja n tɪtɪ. Culu nan tərə kɔ na vɪn wo-laaru tɪntɔ. ²⁴ Kɔ na yɪ dɪbam balɔ na yɪ Zezi Krisi nɔɔna tɪn, dɪ lɪ dɪ wəbun-doorə yam dɪ yagɪ, yɪ ya daa ba te dɪbam sɪ dɪ taá kɪ wo-yɔɔrɔ tɪlɔ dɪ fra na zɔurɪ tɪn. ²⁵ Wɛ Joro kɔm na pɛ dɪ na ŋwɪ-dunja tɪn, dɪ pa-na kɔ taa vanɪ dɪbam dɪ ŋwɪa maama wɔnɪ. ²⁶ Dɪ nan yɪ kɪ kamunni da-yɪranɪ sɪ dɪ pa dawɔrɔ zanɪ naa dɪ taa jɪgɪ wɔ-gɔɔ daanɪ.

6

Dɪ na manɪ sɪ dɪ taá zəni daanɪ te tɪn

¹ A ko-biə-ba, á na nɛ nɪ nɔɔnɔ kɪ kəm o tusi, abam balɔ Wɛ Joro kɔm na vanɪ tɪn manɪ sɪ á zuri á yɪra mu á brɪ-o dɪ wɔ-bono, sɪ o joori o tɔgɪ cɪga cwəŋə. Á nan taá yɪrɪ á tɪtɪ, sɪ kɔ yɪ zanɪ kɔ pa abam dɪ daa tusi. ² Á taá zəni daanɪ

á cana wɔni, si á na ki kɔntɔ mu á se Zezi Krisi ni dim o na pe tin.

³ Abam wɔlɔ na buɔi o pai o yi kamunu yi o yagi o dai kulɔkulɔ tin, kɔntɔ tu ganɔ o titi mu.

⁴ Nɔɔnɔ maama maɔi si o taa nii o titi titɔɔa na yi te tin mu. Kɔntɔ tu nan na ne ni o titɔɔa yam lana, o laan wó wani o taa jigi wɔpolo di o titi na ki kulɔ tin má, ku dai si o kwe o maɔi di o donɔ titɔɔa na yi te tin. ⁵ Beɔwaani nɔɔnɔ maama maɔi si o tɔɔi titɔɔi dilɔ We na pe-o tin mu.

⁶ Nɔɔnɔ wɔlɔ ba na zaas-o We taani tin maɔi si o ki o na jigi kulɔ tin mu o pa wɔlɔ na zaas-o tin.

⁷ Á yi zani á ganɔ á titi, si nɔɔn-nɔɔnɔ bá wani o sɛgi o na ki kulɔ tin We yigə ni. Nɔɔnɔ titɔɔa na wó pa o na nyɔɔri dilɔ tin nyi di valɔ na dugi o kara yi o maɔi si o joori o ba o zagi wəənu tilɔ dwi o na dugi tin mu. ⁸ Nɔɔnɔ nan na tɔɔi wo-yɔɔrɔ tilɔ o titi wɔbɔɔa na lagi tin, o nyɔɔri mu wó ba taa yi tɔɔni. Ku daari nɔɔnɔ nan na tɔɔi titɔɔa yalɔ We Joro kum wɔbɔɔa na lagi tin, kɔntɔ tu nyɔɔri mu wó ta yi We ηwi-dɔɔa kalɔ na ba tiə Di Joro kum na wó pa-o tin. ⁹ Kɔntɔ ηwaani, dí nan yi pa yawɔrɔ zɔ dibam si dí yagi lanyirani kəm. Dí na fɔgi dí zigi kəɔkəɔ, dí laan wó ba dí na nyɔɔri dilɔ na lana tin. ¹⁰ Kɔntɔ ηwaani, dí na ne pwələ maɔa di maɔa, dí maɔi si dí taá ki lanyirani di nɔɔna maama, ku na dwe didi di dí ko-biə balɔ di na jigi wɔ-dɔɔa di Zezi Krisi tin.

¹¹ Nii-na, amɔ titi laan mu me a juɔa a pɔpɔni pɔpɔn-bu-kamunə yantɔ si a pa abam.

12 Kɔ na yɪ nɔɔna balɔ na kwaanɪ sɪ ba fɪn abam sɪ á taá gonə Zwifə bam cullu tɪm ɲwaanɪ tɪn, bantɔ yɪ balɔ na lagi sɪ ba na yɪrɪ mɔ nɔɔna tee nɪ dɪ ba na kɪ ba tɪtɪ te tɪn. Ba nan ba lagi sɪ nɔɔna taa bɛɛsɪ-ba. Kuntɔ ɲwaanɪ mɔ ba bá sɛ sɪ ba brɪ nɔɔna nɪ Wɛ wó vrɪ-ba lwarɪm wɔnɪ Zezi Kriɪ na tɪgɪ tɔɔn-dagara kam baɲa nɪ tɪn ɲwaanɪ. 13 Balɔ bam ba na sɛ sɪ ba taa goni tɪn tɪtɪ nan ba tɔgɪ Wɛ cullu tɪm cɪga cɪga. Ba nan lagi sɪ ba pa abam dɪ sɛ gwəɲə kam mɔ, sɪ kɔ pa ba na cwəɲə ba taa ɲɔɔnɪ ba magɪ ba nyɔɔna nɪ abam sɛ á go nɪ bantɔ te. 14 Kɔ nan na yɪ amɔ, wɔɲo kulɔ yɪranɪ amɔ na wó ta jɪgɪ a ɲɔɔnɪ dɪ wɔpɔlo tɪn yɪ dí Yuutu Zezi Kriɪ na tɪgɪ tɔɔn-dagara kam baɲa nɪ o ma vrɪ nɔɔna te tɪn mɔ. Kɔ nan yɪ Zezi Kriɪ tɔɔn-dagara kam ɲwaanɪ lɔgɔ kuntɔ wəənu tɪm nyɪ nɪ tɪ tɪgɪ mɔ, tɪ daa ba jɪgɪ kuri dɪ amɔ, yɪ a dɪ nyɪ dɪ tɔ mɔ dɪ wəənu tɪntɔ. 15 Nmɔ na gonə, naa n na wɔ goni dɪ, kuntɔ daɪ kulɔkulɔ. Wɔɲo kulɔ nan na jɪgɪ kuri tɪn mɔ yɪ sɪ n na ɲwɪ-dɔɲa Wɛ tee nɪ. 16 Kɔ nan na yɪ balɔ na sɛ kwɪə yam kuntɔ tɪn, Wɛ wó pa-ba wɔ-zuru yɪ Dɪ duri ba ɲwanɲa lanyɪranɪ, kɔ wəli dɪ balɔ maama na yɪ Dɪ tɪtɪ nɔɔna cɪga cɪga tɪn.

17 A daa ba lagi sɪ nɔɔn-nɔɔnɔ joorɪ o yaarɪ-nɪ, bɛɲwaanɪ amɔ na maɲɪ a jɪgɪ ɲwandaala yalɔ a yɪra nɪ tɪn brɪ nɪ Zezi mɔ te-nɪ.

18 A ko-biə-ba, dí Yuutu Zezi Kriɪ wó pa abam yu-yoɲo. Amina.

Wε Tɔno dɪ kasum

Kasem (Kassem): Wε Tɔno dɪ kasum New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9